

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПЛІДНИКІВ ПОЛІПШУЮЧИХ ПОРІД ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ

Р.С.МИКИТАС – ст. викладач,
Херсонський ДАУ

Останнім часом в Україні спостерігається інтенсивний процес породоутворення зумовлений використанням кращого світового генотипу таких порід як голштинська, червона датська монбельярська та англійська з їх використанням виведено ряд порід вітчизняної селекції, таких як червона молочна, чорно-ряба та інші внутривидові типи. При цьому роботами М.В.Зубця, В.П.Бурката (1997) розроблено ряд нових методичних підходів, що передбачають прискорення селекційного прогресу. Зокрема запропоновано вести закладку нових ліній, типів на родоначальників із поліпшуючих порід, розведення "в собі" помісей низької кровності зокрема напівкрової тварин, а також інтенсивне використання помісних плідників високої кровності. Завдяки цьому реалізована селекція за даними І.А.Рудика (1948) виявилась більш ефективною в 1,5-2,0 рази порівняно з нині реалізованими програмами.

Але при цьому недостатньо вивчена порівняльна ефективність використання плідників із кращих поліпшуючих порід для формування високопродуктивних стад молочної худоби на базі материнської червоної степової в господарствах півдня України.

Виходячи з цього метою роботи була розроблена оцінка помісей різної кровності по вихідним породам за рівнем молочної продуктивності, живої маси залежно від вікових особливостей тварин (числа лактацій).

Дослідження проведені на молочно-товарному комплексі КСП "Україна" Білозерського району Херсонської області. Було сформовано 7 груп тварин, серед яких одна контрольна (чистопородна червона степова) і по 2 дослідні, що включали 1/2 кровних і 3/4 кровних помісей отриманих від трьох поліпшуючих порід – англійська, червона-датська і голштинська. В кожну групу було відібрано за принципом аналогів по 17 голів телиць червоної степової породи і напівкрової помісей. Вивчені показники живої маси і молочної продуктивності за три суміжні лактації – надій за 305 днів лактації (кг), % жиру, вихід молочного жиру (кг). Вивчена також мінливість основних ознак.

Таблиця 1 – Молочна продуктивність корів різних генотипів (1 лактація)

Генотип		Жива маса, кг			Кількість молока, кг			Вихід молочного жиру, кг			% жиру		
Порода матері	Порода батька	$\bar{X} \pm G\bar{x}$	<i>G</i>	<i>Cv</i>	$\bar{X} \pm G\bar{x}$	<i>G</i>	<i>Cv</i>	$\bar{X} \pm G\bar{x}$	<i>G</i>	<i>Cv</i>	$\bar{X} \pm G\bar{x}$	<i>G</i>	<i>Cv</i>
		ЧС	ЧС	407,7±6,9	28,5	7,0	2414,7±162,2	668,4	27,7	85,3±4,4	18,1	21,2	3,71±0,02
½ ЧС	½ А	407,2±6,0	24,7	6,7	2731,8±168,5	694,3	25,4	100,7±6,8	27,8	27,6	3,68±0,02	0,07	1,9
¼ ЧС	¾ А	410,9±7,6	31,2	7,6	2647,1±100,7	414,9	15,7	96,0±3,1	12,8	13,3	3,72±0,02	0,08	2,2
½ ЧС	½ ЧД	426,4±9,3	38,2	9,0	3524,2±246,8	1017,0	28,9	133,2±9,3	38,5	29,3	3,78±0,01	0,06	1,6
¼ ЧС	¾ ЧД	425,1±5,6	23,0	5,4	3111,2±179,8	740,8	23,8	122,9±8,4	34,5	28,1	3,75±0,03	0,12	3,2
½ ЧС	½ Г	429,5±10,7	44,2	10,3	3225,6±182,0	749,8	23,3	121,3±16	65,3	48,6	3,76±0,03	0,11	2,9
¼ ЧС	¾ Г	473,2±7,0	28,7	6,1	4344,1±247,2	1018,3	23,4	162,5±9,7	40,0	24,6	3,73±0,03	0,11	3,0

Примітка

ЧС – червона степова;

ЧД – червона датська;

Г – голштинська;

А – англєрська

Таблиця 2 – Молочна продуктивність корів різних генотипів (3 лактація)

Генотип		Жива маса, кг			Кількість молока, кг			Вихід молочного жиру, кг			% жиру		
Порода матері	Порода батька	$\bar{X} \pm G\bar{x}$	<i>G</i>	<i>Cv</i>	$\bar{X} \pm G\bar{x}$	<i>G</i>	<i>Cv</i>	$\bar{X} \pm G\bar{x}$	<i>G</i>	<i>Cv</i>	$\bar{X} \pm G\bar{x}$	<i>G</i>	<i>Cv</i>
		ЧС	ЧС	464,0±8,2	33,7	7,3	3100,0±221,0	906,9	29,1	116,0±8,6	35,6	30,7	3,74±0,02
½ ЧС	½ А	474,3±7,3	29,6	6,2	3239,6±204,2	840,8	16,0	121,6±8,2	33,9	27,9	3,75±0,03	0,14	3,7
¼ ЧС	¾ А	463,9±8,6	35,6	7,7	3115,8±232,0	959,9	30,8	114,1±9,3	38,4	33,7	3,71±0,02	0,09	2,4
½ ЧС	½ ЧД	488,5±1,3	50,4	10,3	3878,0±223,5	921,0	23,8	147,5±8,7	35,7	24,2	3,80±0,02	0,10	2,6
¼ ЧС	¾ ЧД	476,2±9,6	39,5	8,3	3413,7±221,4	908,0	26,6	128,0±8,3	34,3	26,8	3,75±0,03	0,11	2,9
½ ЧС	½ Г	496,0±7,9	32,5	6,5	4178,4±294,6	1213,7	29,1	152,1±11,5	47,4	31,2	3,72±0,02	0,10	2,7
¼ ЧС	¾ Г	549,9±114	47,0	8,6	4871,7±312,1	1286,0	26,4	181,7±11,7	48,0	26,4	3,74±0,02	0,07	1,8

Результати досліджень, що наведені в таблицях 1, 2 свідчать про значну перевагу на протязі всіх трьох лактацій 3/4 кровних за голштинами помісних корів (надій від 4344,1 до 4871,7 кг). Але слід відзначити, що серед напівкровних помісей більш високою молочною продуктивністю характеризувались первістки отримані від плідників червоної датської породи – 3524,2 кг. Найменші показники молочної продуктивності та проценту жиру характерні для чистопородних червоних степових тварин, а також помісей англєрської породи. Це свідчить, що плідники цих порід не-мають високого генетичного потенціалу за продуктивністю. Але при цьому виявилось, що напівкровні помісі по англєрській породі мали найбільш високі показники проценту жиру в молоці. В цілому по інтегральному показнику – виходу молочного жиру, найбільш ефективним використання напівкровних та 3/4 кровних за голштинською породою тварин, які мали найбільш високі значення цього показника.

Таким чином, проведені дослідження виявили великий генетичний потенціал голштинських плідників, що зумовило суттєве підвищення молочної продуктивності і формування високопродуктивного молочного гурту.

УДК 636.082.2.52/58

ЯЄЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПТИЦІ РІЗНИХ КЛАСІВ РОЗПОДІЛУ ЗА МІРНИМИ ОЗНАКАМИ

М.В.СУРЖЕНКО - аспірант, Херсонський ДАУ

На сучасному етапі розвитку птахівництва важливого значення набуває розробка прийомів вирощування молодняка і експлуатації дорослої птиці з врахуванням принципу адаптивності. Цей принцип передбачає визначення в стаді, групі тварин таких особин які найбільш продуктивні або життєздатні в конкретних умовах утримання і годівлі. Останнім часом ці питання вирішуються шляхом визначення класів розподілу особин за мірними ознаками, до яких відносяться показники живої маси, лінійних вимірів (Карапуз В.Д. 1996). При цьому використовується еволюційний підхід відповідно до якого особини середнього (модального класу) найбільш адаптовані до умов середовища, якщо вони є оптимальними, при їх відхиленні спостерігається перевага особин мінус (М-), або плюс (М+) варіант (Алтухов В.П.). Останнім часом також розробляються нові підходи в визначенні топологічних особливостей індивідуумів, що засновані на співвідношенні окремих промірів, визначенні індексів тілобудови. В птахівництві таким критерієм може бути співвідношення живої маси птиці до довжи-